

29.04.24

**ANKARA
TİCARET BORSASI
Basın Bürosu**

GÜNLÜK BASIN ÖZETLERİ

**29 Nisan 2024
Pazartesi**

29.04.24

RESMÎ GAZETE’DE BUGÜN

29 Nisan 2024 Pazartesi

YÜRÜTME VE İDARE BÖLÜMÜ

YÖNETMELİK

— İbn Haldun Üniversitesi Tasarruf Finansman Uygulama ve Araştırma Merkezi
Yönetmeliği

TMO'da yeni hasat sezonu için hazırlıklar tamam

Tarım ve Orman Bakanı İbrahim Yumaklı, Toprak Mahsulleri Ofisi'nin (TMO) yeni hasat sezonuna hazır olduğunu belirterek, "2024 hasat döneminde randevu sistemi, planlanan alım ve depolama programlarımızla tüm tedbirleri almış durumdayız." dedi.

Toprak Mahsulleri Ofisi'nin (TMO) Merkez ve Taşra Teşkilatı Eğitim, Koordinasyon ve Değerlendirme Toplantısı'na katılan Tarım ve Orman Bakanı İbrahim Yumaklı, TMO'nun zor zamanların kadim kurumu olduğuna işaret ederek, hububat sektörünün ekonomi ve gıda güvenliği açısından stratejik önem taşıdığını bildirdi.

Çiftçilerin toprağa verdiği emeğin, alın terinin karşılığını alacağı hasat sezonunun yaklaştığına işaret eden Yumaklı, Bakanlık olarak hububat ve diğer ürünlerin üretim sürecinden alımına kadar her aşamayı titizlikle takip ettiklerini vurguladı.

Yumaklı, geçen yıl Tarım Kanunu'ndaki değişikliklerle ülkenin bu alanda uzun yıllardır söylenen ancak sadece teoride kalan birtakım hususları hayata geçirdiklerine dikkati çekerek, şöyle devam etti:

"Devrim niteliğinde oldu bu değişiklikler. Özellikle bitkisel ve hayvansal üretim için stratejik öneme sahip ürünlerde inşallah bu yılın ekim döneminden itibaren planlı üretime geçmiş olacağız. Özellikle işlenmeyen arazilerin üretime kazandırılması konusu odak noktamız oldu. Tarımsal üretim yapılan tüm alanların kayıt altına

alınması bunun başlıklarından bir tanesi. Stratejik ürünlerde planlı üretime geçilmesi yine en önemli başlığımız. Yeni normale karşı bu ülkenin dayanıklı olmasını, daha fazla tarımsal ürün üretmesini ve ilerleyen yıllarda hem ihtiyacımızın karşılanması hem de önemli bir gelir kaynağı olan tarımsal üretim ürün ihracatımızı da artırmak istiyoruz."

"Depolama kapasitesi teknolojik yeniliklerle güçlendirilecek"

Yumaklı, 2022 yılı sonunda bitkisel üretimin 129 milyon ton iken 2023'teki deprem felaketine rağmen üreticilerin 137 milyon ton bitkisel üretim gerçekleştirdiği bilgisini verdi.

Deprem zamanında TMO'nun yaraların sarılmasında önemli görevler icra ettiğini vurgulayan Yumaklı, "Geçtiğimiz yıl bütün bunlar yaşanırken, daha olayın akut hali devam ederken hububat fiyatlarını açıkladı. O andan itibaren TMO bu görevi üstlendi ve 13,1 milyon tonluk alım gerçekleştirdi. Bu bütün zamanların rekoru oldu." değerlendirmesinde bulundu.

Yumaklı, tarımda teknolojinin kullanımının önemine dikkati çekerek, bundan sonraki dönemde de ülkenin ihtiyacı olan depolama kapasitesini son teknolojik yeniliklerle ülkeye kazandıracaklarını ifade etti.

"Yağışlar rekoltenin gidişatını belirleyecek"

Arpa ekim alanlarında geçen seneye göre yüzde 4, buğday ekim alanlarında ise yüzde 7'lik artışın söz konusu olduğunu dile getiren Yumaklı, "Mısırdaki 2023'te herkesin beklentisinin aksine Cumhuriyet tarihinin üretim rekorunu kırdık. Bu sene de benzer bir rakamın geleceğini düşünüyoruz. Buğday ve arpa üretimiyle alakalı malumunuz yağışların önemi var. Mayısın 15'ine kadar görülecek yağışlar, rekoltenin gidişatını ve ürün kalitesini belirlemiş olacak. Makrodan baktığımız zaman Ekim 2023-Nisan 2024 dönemi uzun yıllar ortalamasına göre yüzde 1,6, geçen seneye göre yüzde 25'in üzerinde yağışlarda fazlalık var." ifadelerini kullandı. Yumaklı, yeni hasat sezonunun başarılı geçmesi için bütün hazırlıkların tamamlandığını ve yeni sezona hazır olduklarını bildirdi.

Geçmiş yıllarda olduğu gibi bu yıl da üreticinin yanında yer alarak üretimin sürdürülebilirliğini sağlayacak her türlü adımı atacaklarını belirten Yumaklı, şunları kaydetti: "2024 hasat döneminde randevu sistemi, planlanan alım ve depolama programlarımızla tüm tedbirleri almış durumdayız. TMO, her dönemde olduğu gibi bu sezon da üretimin sürdürülebilirliği ve piyasa istikrarı için başta üreticilerimiz olmak üzere tüm kesimlere hizmet vermeye devam edecek. Çiftçilerimize de hayırlı ve bereketli bir sezon diliyorum."

Hububatçılardan ilk çeyrekte 205 ülkeye 3,1 milyar dolarlık ihracat

Türkiye'de hububat, bakliyat, yağlı tohumlar ve mamulleri sektörü, bu yılın ilk çeyreğinde 205 ülkeye 3 milyar 119 milyon 979 bin dolar değerinde dış satım gerçekleştirdi.

Güneydoğu Anadolu İhracatçı Birlikleri'nin (GAİB) verilerine göre, hububat, bakliyat, yağlı tohumlar ve mamulleri sektörü yılın ilk çeyreğinde 205 ülke ve serbest bölgeye 3 milyon 298 bin 993 ton ürün sattı.

Gönderilen rn karşılığında 3 milyar 119 milyon 979 bin dolar kazanan sektörün bu dönemdeki ihracatı, geçen yılın aynı dönemine göre miktarda yüzde 28,9 değerde ise yüzde 6,9 yükseldi.

Sektör, en fazla ihracatı 1 milyar 132 milyon 692 bin dolarla Orta Doğu ülkelerine yaptı. Orta Doğu'yu 692 milyon 803 bin dolarla Afrika, 406 milyon 205 bin dolarla Avrupa izledi.

İlk sırada 583 milyon doları aşkın ihracat ile Irak var

Sektörün lke bazlı ihracatında ilk sırada 583 milyon 742 bin dolarla Irak yer alırken, 162 milyon 239 bin dolarla ABD ikinci, 150 milyon 32 bin dolarla Suriye nc oldu.

Türkiye İhracatçılar Meclisi (TİM) Hububat Bakliyat Yağlı Tohumlar ve Mamulleri Sektör Kurulu Başkanı Ahmet Tiryakioğlu, sektörün ihracatının artmakta olduğunu söyledi.

29.04.24

Türkiye'nin lezzetli ve aroması yüksek ürünlerine dünyanın dört bir yanında ilgi gösterildiğini anlatan Tiryakioğlu, şunları kaydetti: "3 milyon ton ürünü yılın ilk 3 ayında 205 ülke ve serbest bölgeye ulaştırdık. Yılın ilk 3 ayında hem miktarda hem de değerde önemli bir artışımız oldu. İhracatımızın artması için önemli çalışmalar yürütüyoruz. Pazarlardaki hakimiyetimizi koruyoruz, yeni pazarlarda kendimize yer ediniyoruz. İnşallah ileriki süreçte ihracattaki başarımız daha da artacak."

Hisarcıklioğlu'dan Gümrük Birliğinin yenilenmesi çağrısı

TOBB Başkanı Rifat Hisarcıklioğlu, Türkiye ile Avrupa Birliği (AB) arasında Gümrük Birliği'nin yenilenmesi çağrısında bulunarak, "Gümrük Birliği'nin modernizasyonu, iş insanlarının yaşadığı vize sorunu, taşıma kotaları sorunlarının aşılmasında da Almanya'nın desteği belirleyici olacaktır." dedi.

Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği (TOBB) Başkanı Rifat Hisarcıklioğlu, Alman-Türk Ticaret ve Sanayi Odasının (TD-IHK- TATSO) Berlin'de düzenlenen 20. Yıl Dönümü Galası'nda yaptığı konuşmada, Türkiye ile Almanya dostluğunun uzun bir tarihi geçmişi olduğunu ve bu dostluğun tarih boyunca çok ciddi meydan okumalara karşı koyduğunu söyledi. İki ülke arasındaki ilişkilerin beşeri boyutunun sağlam temele oturduğunu vurgulayan Hisarcıklioğlu, Almanya'da üç milyon üzerinde çoğunluğu Alman vatandaşı olan Türkiye kökenli insanın yaşadığını ifade etti.

Hisarcıklioğlu, Almanya'da yaşayan Türkiye kökenli insanların ülkede iş hayatı, siyaset, spor, sanat, eğitim, sağlık gibi çeşitli alanlarda çok önemli görevleri yürüttüğüne işaret ederek, "Almanya'ya sıfır sermaye ile geldiler ve şimdi yanlarında 500 bin alman çalıştırıyorlar." diye konuştu.

Türkiye'nin AB sürecinde Almanya'nın her zaman belirleyici rol oynadığını vurgulayan Hisarcıklioğlu, "Bu desteğe her zamankinden daha fazla ihtiyacımız olan bir dönemi yaşıyoruz. Gümrük Birliği'nin modernizasyonu, iş insanlarının yaşadığı vize sorunu,

taşıma kotaları sorunlarının aşılmasında da Almanya'nın desteği belirleyici olacaktır.” dedi.

Hisarcıkloğlu, Almanya'nın Türkiye'nin en önemli ticaret ortağı ve yabancı yatırımcısı olduğunu dile getirerek, “Biz hem Türkiye'deki Alman firmalarının yatırımlarıyla ve hem de Almanya'daki Türk firmalarının yatırımlarıyla gurur duyuyoruz. Almanya Cumhurbaşkanı Sayın Frank-Walter Steinmeier'in de isabetle söylediği gibi, 'Dünyadaki hiçbir ülkeyle Almanya'nın bu kadar yoğun iktisadi ve sosyal ilişkileri yoktur'.” diye konuştu.

Adil ve dostane işbirliğinin temeli Gümrük Birliği'nin modernize edilmesi

Almanya Sanayi ve Ticaret Odaları Birliği (DHİK) Başkanı Peter Adrian de Türkiye ile AB arasındaki Gümrük Birliği'nin modernize edilmesi gerektiğini vurgulayarak, tarım, dijital hizmetler ve kamu alımların da yeni açılımlara ihtiyaç olduğunu söyledi.

Adrian, “Gümrük Birliği önemli. Hafife alınmaması lazım. Adil ve dostane işbirliğinin temeli budur.” dedi.

Türk vatandaşlarına AB ülkelerinde vize sorunu konusunda da değerlendirmelerde bulunan Adrian, “Lüksemburg'da ve Almanya'da bir şirketim var. Genel müdürlerim Türk arkadaşlarını davet ettiğinde bunu Lüksemburg üzerinden yapmak daha iyi çünkü vize almaları burada Almanya'ya göre daha kolay. Bunun üzerinde çalışmalıyız.” diye konuştu.

Almanya'da Berlin Eyalet, Ekonomi Senatörü Fransızca Giffey ise Türklerin girişimci ruhunu vurgu yaparak, Berlin'in Türk girişimcilere ihtiyacı olduğunu ifade etti.

Vize sorunu en büyük sorun

Türkiye'nin Berlin Büyükelçisi Ahmet Başar Şen ise Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan ve Almanya Cumhurbaşkanı Frank-Walter Steinmeier'in yakın zamanda karşılıklı ziyaretlerinin iki ülke arasındaki ilişkilere yeni bir ivme kattığını belirterek, iki cumhurbaşkanı tarafından belirlenen Almanya ile Türkiye arasındaki 60 milyar dolar ticaret hedefi için çalışmaya devam edeceklerini kaydetti.

Türkiye'den Almanya için yapılan vize müracaatlarındaki sıkıntıların devam ettiğini vurgulayan Başar, “Almanya ile Türkiye arasındaki ilişkilerde vize sorunu halen en büyük sorun olarak önümüze çıkmaktadır.” dedi.

Mehmet Şimşek 'Dedikodulara itibar etmeyin' diyerek uyardı!

Hazine ve Maliye Bakanı Mehmet Şimşek, 'ülkemize dış kaynak gelmiyor' iddialarına yanıt verdi. Bakan Şimşek, "Ülkemiz uluslararası piyasalardan daha uzun vadeli ve geçmiş döneme göre uygun maliyetli dış finansman sağlıyor." ifadelerini kullandı.

Hazine ve Maliye Bakanı Mehmet Şimşek, sosyal medya üzerinden 'ülkemize dış kaynak gelmiyor' iddialarına yanıt verdi.

Bakan Şimşek'in sosyal medya hesabından yaptığı açıklama şu şekilde:

"Ülkemize dış kaynak gelmiyor iddialarına yerinde bir yanıt.

Artan güven ve öngörülebilirlik sayesinde ülkemiz uluslararası piyasalardan daha uzun vadeli ve geçmiş döneme göre uygun maliyetli dış finansman sağlıyor.

2023 yılı ilk beş ayında 2,9 milyar dolar net portföy çıkışı olurken, Haziran 2023-Şubat 2024 döneminde 16,8 milyar dolar net portföy girişi gerçekleşti.

Dış borç çevirme oranı aynı dönemde bankalarda yüzde 96'dan yüzde 149'a; reel sektörde yüzde 73'ten yüzde 118'e yükseldi.

Yılın ilk dört ayında 3,7 milyar doları sermaye benzeri olmak üzere bankalar 10,7 milyar dolar, özel sektör ise 1,6 milyar dolar eurobond ihraç etti."

Bakan Şimşek: KDV artışı yapılmadı!

Bakan Şimşek, lokanta ve kafelerde KDV'si yüzde 10 olan ürünlerin yüzde 1 olarak gösterilip vergi istismarı yapılmasına karşı yayımlanan tebliğ ile ilgili olarak yaptığı açıklamada, "KDV artışı yapılmadı" dedi.

Hazine ve Maliye Bakanı Mehmet Şimşek, lokanta ve kafelerde KDV'si yüzde 10 olan ürünlerin yüzde 1 olarak gösterilip vergi istismarı yapılmasına karşı yayımlanan tebliğ ile ilgili olarak sosyal medya hesabından değerlendirmede bulundu. "KDV artışı yapılmadı" şeklinde belirten Şimşek, "İşletmelerin vatandaştan aldığı KDV'nin doğru belgelendirilmesi için düzenleme yapıldı" dedi.

Bakan Şimşek şu ifadeleri kullandı:

"KDV artışı yapılmadı!

İşletmelerin vatandaştan aldığı KDV'nin doğru belgelendirilmesi için düzenleme yapıldı.

Bu konuda hassasiyet gösteren ve bizlere bilgi veren vatandaşlarımıza teşekkür ediyoruz."

GİB'in tebliği 'KDV artışı' şeklinde yorumlanmıştı

Gelir İdaresi Başkanlığı, Ramazan Bayramı öncesi, geçen yıl artırılan KDV oranlarının tebliğe uyarlamasına ilişkin açıklama yapmıştı.

Söz konusu açıklama 'yeni KDV artışı' şeklinde yorumlanınca, Hazine ve Maliye Bakanlığı, tebliğin KDV artışı olmadığını, vergi istismarına yönelik bir adım olduğunu bildirmişti.

Gece yayınlanan Resmi Gazete'de tebliğin yürürlüğe girmesi üzerine tekrar KDV artışı yapıldığı yönünde tartışmalar başlamıştı.

KDV oranlarında değişiklik! Tebliğ Resmi Gazete'de yayımlandı!

Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından Katma Değer Vergisi Genel Uygulama Tebliğinde yapılan değişiklikler, Resmi Gazete'de yayımlandı. Mayısın başından itibaren yürürlüğe girecek olan tebliğdeki değişiklik ile birlikte bazı ürün ve hizmetlerde KDV oranları güncellendi. İşte detaylar..

Hazine ve Maliye Bakanlığı Gelir İdaresi Başkanlığının hazırladığı "Katma Değer Vergisi Genel Uygulama Tebliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ" Resmi Gazete'de yayımlandı.

Yayımlanana Tebliğ ile Katma Değer Vergisi Genel Uygulama Tebliğinde (KDV Genel Uygulama Tebliği) Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından önemli değişiklikler yapıldı. Bu değişiklikler, pek çok sektörü ve vatandaşı yakından ilgilendiriyor.

KDV ORANLARINDA ÖNEMLİ ARTIŞ!

Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından yapılan son değişiklikle birlikte, Katma Değer Vergisi (KDV) oranlarında önemli artışlar yapıldı. Katma Değer Vergisi Genel Uygulama Tebliğinde yer alan bazı KDV oranları, Resmi Gazete'de yayımlanan yeni tebliğ ile güncellendi.

Mayısın başından itibaren yürürlüğe girecek olan tebliğe göre; Bakanlığın Katma Değer Vergisi Genel Uygulama Tebliğinde yer alan "yüzde 8" ibarelerinin "yüzde 10", "yüzde 18" ibarelerinin "yüzde 20" şeklinde değiştirilmesine karar

verildi. Düzenlemeyle birlikte lokantaların hizmetlerini, et, su, meyve suyu gibi gıda malzemesi satışı göstererek yüzde 10 yerine yüzde 1 KDV ile faturalandırmasının önüne geçilecek.

YÜZDE 10 KDV ZORUNLULUĞU!

Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından hazırlanan ve Resmi Gazete'de yayımlanan taslağa göre, lokanta, kafe, pastane gibi işletmeler, kendi hazırladıkları ve sundukları yiyecek ve içecekler ile dışarıdan temin edip sattıkları ürünler için %10 oranında KDV hesaplayacak.

Bu düzenleme, telefon veya internet üzerinden sipariş yoluyla adrese teslimat veya gel-al gibi yöntemlerle yapılan tüm satışları da kapsayacak.

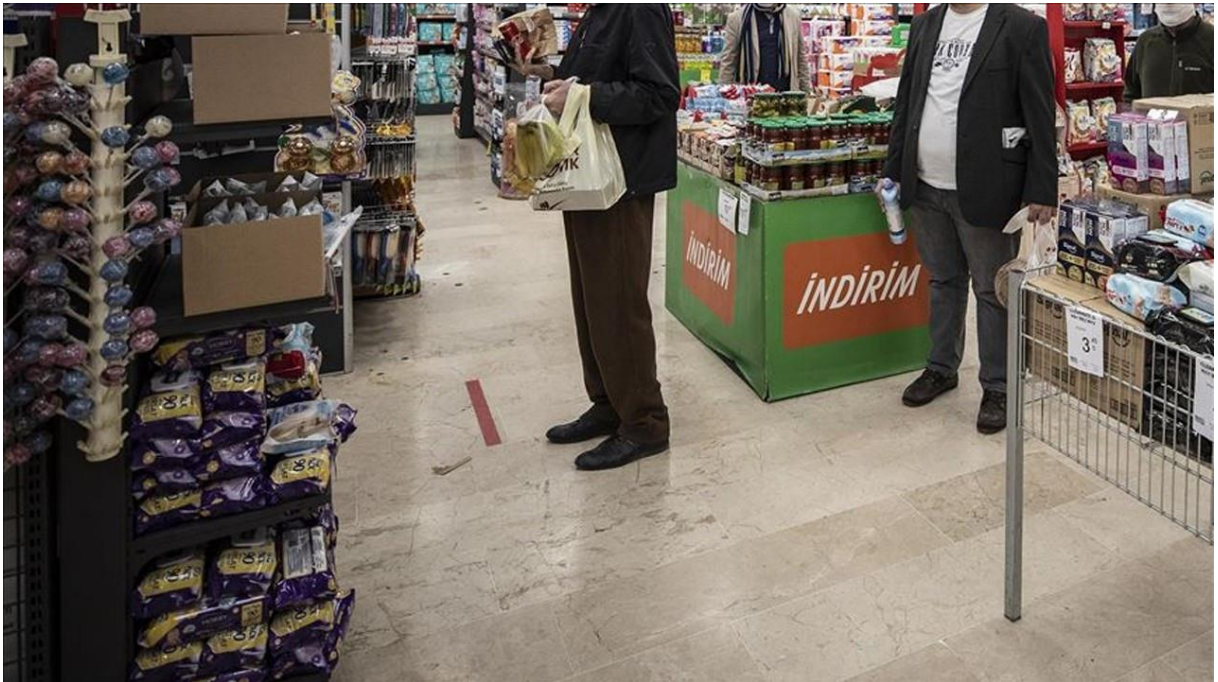
Ayrıca, yiyecek ve içecek hizmetlerine yönelik işyeri ruhsatı bulunmadığı halde müşterilerine masa, oturma yeri, tezgâh gibi servis yapılabilen alanlarda yiyecek ve içecek hizmetleri sunanların bu yerlerde yaptıkları satışlar da bu kapsamda olacak.

Tebliğ, mayısın başından itibaren yürürlüğe girecek.

27 Nisan 2024 CUMARTESİ	Resmî Gazete	Sayı : 32529
TEBLİĞ		
<u>Hazine ve Maliye Bakanlığı (Gelir İdaresi Başkanlığı) nın:</u> KATMA DEĞER VERGİSİ GENEL UYGULAMA TEBLİĞİNDE DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR TEBLİĞ (SERİ NO: 51)		
MADDE 1- 26/4/2014 tarihli ve 28983 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Katma Değer Vergisi Genel Uygulama Tebliğinin (III-B-2.4.) bölümünde yer alan “(%)” ibareleri “(%10)”, “(%15)” ibareleri “(%20)” şeklinde değiştirilmiş, aynı Tebliğin (III-B-2.4.1.) bölümünün birinci paragrafında yer alan “1/1/2008 tarihinden itibaren” ibaresi yürürlükten kaldırılmış ve aynı bölümün dördüncü paragrafından sonra gelmek üzere aşağıdaki paragraflar eklenmiştir. “Bu işletmeler prensip olarak hizmet işletmesi mahiyetinde olduklarından buralarda imal edilen veya dışardan temin edilen gıda maddelerinin buralarda veya dışarda tüketilmek üzere müşterilere satışında %10 (alkolü içeceklerde %20) oranında KDV hesaplanır. Örnek 1: (K) Kahvecisi, kendi hazırladığı kahvelerin yanında (T) işletmesinden temin ettiği keklerin de satımını yapmaktadır. Self-servis olarak hizmet veren işletmeye gelen müşteri sipariş ettiği kahvenin yanında nişak kek satın almış ve işletmeye ait alanda oturmak yerine siparişlerinin paketlenmesini istemiştir. Ayrıca 100 gr Türk kahvesi çekmiştir. Kafeterya ruhsatına sahip olan (K)’nın yaptığı bu satışların tamamında %10 oranında KDV hesaplanacaktır. Örnek 2: (G) Lokantasında yemek yiyen müşteri (D), lokantadan ayrılmadan 1 kg baklava satın almıştır. Lokanta, müşteriye vermiş olduğu yemek hizmeti ile baklava satışında %10 oranında KDV hesaplayacaktır. Bu işletmelerin telefonla veya internet üzerinden sipariş suretiyle adrese gönderme, gel-al gibi yöntemlerle yaptıkları tüm satışlar da aynı mahiyettedir. Örnek 3: (A) Pastanesi, telefonla verilen sipariş üzerine imalathanesinde 8 kişilik doğum günü pastası hazırlamıştır. Müşteri pastanın ev adresine gönderilmesi yerine iş çıkışı pastaneye gelerek pastayı alacağını bildirmiştir. İş çıkışında sipariş pastanın yanında 1 kg kuru pasta ve 2 şişe limonata satın almıştır. Pastane işletme ruhsatına sahip (A)’nın sipariş suretiyle hazırladığı pasta ve yanındaki gıda satışlarında %10 oranında KDV hesaplanacaktır. Öte yandan, yiyecek ve içecek hizmetlerine yönelik işyeri açma ve çalışma ruhsatı bulunmadığı halde müşterilerine masa, oturma yeri, tezgâh gibi servis yapılabilen alanlarda yiyecek ve içecek hizmetleri sunanların bu yerlerde yaptıkları gıda maddeleri satışları da 2007/13033 sayılı BKK eki (II) sayılı listenin 24 üncü sırası kapsamındadır. Örnek 4: Sahilde faaliyet gösteren (B) Büfe İşletmesi, yiyecek ve içecek hizmetlerine yönelik işyeri açma ve çalışma ruhsatı bulunmadığı halde büfesinin önüne yerleştirdiği masa ve taburelerde oturan müşterileri ile sahilde bulunan peşlonglarda denize girenlere tost, çay ve meşrubat satışı yapmaktadır. (B) Büfe İşletmesi, fiilen yiyecek ve içecek hizmetleri sunduğundan büfede hazırladığı tost ve çayın yanında dışardan hazır temin ettiği gıda maddelerinin satışında %10 oranında KDV hesaplayacaktır.” MADDE 2- Bu Tebliğ yayımı izleyen ayın başında yürürlüğe girer. MADDE 3- Bu Tebliğ hükümlerini Hazine ve Maliye Bakanı yürütür.		

Cumhurbaşkanı Yardımcısı Cevdet Yılmaz: 2025'te enflasyon hedefi yüzde 20'nin altı

Cumhurbaşkanı Yardımcısı Cevdet Yılmaz, enflasyonda gelecek yıl yüzde 20'nin altını hedeflediklerini belirterek "2026'da ise tek haneli rakamlara yeniden dönecek ülkemiz. Bunun planını programını yapmış durumdayız." dedi. Yılmaz, 'haksız fiyat uygulamalarının oluşumunu engellemek için' yasal düzenlemenin geleceğine işaret etti.

Cumhurbaşkanı Yardımcısı Cevdet Yılmaz, TRT HABER'da soruları yanıtladı.

Orta vadeli programa ilişkin bir soru üzerine Yılmaz, bunun 3 yıllık bir program olduğunu anımsattı. Yılmaz, "Orta vadeli programımız işliyor, etkilerini gösteriyor. Temel büyüklükler itibarıyla baktığımızda geçen yılı büyümede iyi bir şekilde kapattık, yüzde 4,5 büyüme sağladık. İlk defa ülkemiz ekonomik büyüklük olarak 1 trilyon doları geçti. Dünyanın 17. büyük ekonomisiyiz, satın alma gücü paritesine göre 11. büyük ekonomiyiz." diye konuştu.

Yılmaz, kişi başına gelirin 13 bin doları aştığını belirterek, bu dönemde ihracat ve turizmin de ciddi bir performans gösterdiğini dile getirdi.

"Türkiye, ihracatta 256 milyar dolar, hizmet ticaretinde de 100 milyar dolar performans ortaya koydu." ifadelerini kullanan Yılmaz, sözlerine şöyle devam etti:

"Geçen yıl mayıs aylarında 60 milyar dolar civarındaydı cari açığımız. Yıl sonu 45 milyar dolarla kapattık. Bugün geldiğimiz noktada 31 küsur milyar dolarlardayız. Bütçe performansımız da son derece olumlu ve orta vadeli programdaki hedeflerden daha iyi gerçekleşti, 6,4 olacak demiştik. Gerçekleşme 5,2 oldu.

Finansal tarafta da Türkiye bu dönem reel ekonominin yanı sıra önemli iyileşmeler sağladı. Merkez Bankamızın rezervleri yükselme eğilimine girdi, kur korumalı mevduatta ciddi düşüşler sağlandı, kredi risk primlerimizde çok ciddi bir geriye gidiş oldu. Yurt dışından borçlanma maliyetlerimizde ciddi bir düşüş oldu, geçmişe göre yine kur oynaklığının azaldığı bir dönem gördük. Kredi derecelendirme kuruluşlarının ülkemize ilişkin değerlendirmelerinde olumlu değişimler izledik. Orta vadeli program çalışıyor, sonuçlarını görmeye başladık ama bu program malum bir yıllık değil, 3 yıllık. Bu yılın ikinci yarısında ve izleyen yıllarda programın sonuçlarını daha net bir şekilde görmüş olacağız. Enflasyon bağlamında özellikle meyvelerini, etkilerini çok daha net bir şekilde görmeye başlayacağız."

'Aylık enflasyon giderek düşüş trendini gösterecek'

Yılmaz, enflasyonla mücadeledeki yol haritasının etkilerinin de görülmeye başlandığına işaret ederek, "Geçen yıl ortalama aylık enflasyonumuz 4,3 civarında gerçekleşmiş. Son olarak mart ayında 3,2 enflasyon gördük. Bunun önümüzdeki aylarda daha çok ivme kaybetmesini bekliyoruz. Aylık bazda enflasyon oranımız giderek düşüş trendini gösterecek. Yıllık bazda etkiler ise biraz zaman alacak, mayıs ayından sonra haziran ayı enflasyonundan başlayarak yıllık bazda düşüşleri de göreceğiz. Yılın ikinci yarısında özellikle haziran, temmuz, ağustos, eylül, bu dört ayda daha hızlı bir düşüşü yıllık enflasyon bazında göreceğiz." ifadelerini kullandı.

Enflasyonun düşürülmesinin temel öncelikleri olduğunu vurgulayan Yılmaz, "Vatandaş şu anda enflasyonu birinci öncelikli konu olarak görüyorsa bu hükümetin de birinci öncelikli konusudur. Gelecek yıl yüzde 20'nin altını hedefliyoruz, 2026'da ise tek haneli rakamlara yeniden dönecek ülkemiz. Bunun planını programını yapmış durumdayız." dedi.

'Bir yasal düzenleme ihtiyacı görünüyor'

Maliye politikalarında yapılacaklara ilişkin de açıklamalarda bulunan Yılmaz, orta vadeli programda enflasyonla mücadeleyi üç ayaklı bir stratejiyle şekillendirdiklerini ve bunlardan birinin de maliye politikası olduğunu aktardı.

Yılmaz, Türkiye'nin tarihinin en büyük felaketlerinden birinin de 6 Şubat'ta yaşanan depremler olduğunu hatırlatarak, "Bunun getirdiği 104 milyar dolarlık bir yükte devletimiz, kamu karşı karşıya kaldı. Bu yıl bütçemizde 1 trilyon 28 milyar deprem harcaması ödeneği öngördük. Buna rağmen bütçe harcamalarını bir seviyede tutuyoruz. Geçen yıl 'bütçe açıkları yüzde 10'ları aşacak' söylemlerinde bulunanlar vardı, bunun gerçek olmadığı görüldü." dedi.

'Serbest piyasa kuralsız piyasa değil'

Fahiş fiyatların önlenmesine yönelik de Yılmaz, şu değerlendirmelerde bulundu: "Biz de her zaman serbest piyasa ekonomisinden yana olan bir hükümet olduk ama bütün dünyada şu bir gerçek serbest piyasa kuralsız bir piyasa değil. Aksine kuralların çok daha hakim olduğu, etkin olduğu bir piyasa. Son dönemde rekabet politikalarımız konusunda çok daha kararlı adımlar atılıyor. Önümüzdeki dönem, rekabet hukukun çok daha etkin ve hızlı çalışması için bir gayret içindeyiz, belki bazı düzenlemeler de yapılacak bu çerçevede."

Yılmaz, bununla ilgili bir çalışma yürütüldüğünü belirterek, şunları kaydetti: "Amacımız, yaptırımları daha etkili, caydırıcı hale getirmek ve bu şekilde de piyasada tüketicilere haksız fiyat uygulamalarının oluşumunu engellemek. Bu konuda bir yasal düzenleme ihtiyacı görünüyor. Yakın bir zamanda ben Meclisimizin gündemine bu tür tekliflerin geleceğini düşünüyorum. Biz, kesinlikle bu konularda topyekun bir anlayış birliğinden yanayız, bir dayanışma olması gerektiğine inanıyoruz. Birtakım çevrelerin aşırı kar hırsıyla fırsatçılıkla hareket etmelerini hiçbir şekilde maruz göremeyiz ve bu konuda da gerekli adımları kararlı bir şekilde atacağız."

Kamuda tasarruf

Yılmaz, kamuda tasarruf çalışmalarına ilişkin soru üzerine, bu konunun son derece önemli ve sıcak bir başlık olduğunu söyledi. Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın da kamuda tasarrufa yönelik açıklamaları bulunduğunu belirten Yılmaz, Erdoğan'ın talimatının ardından ciddi bir çalışma başlatıldığını ifade etti.

"Hazine ve Maliye Bakanlığı ile Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı geniş kapsamlı, çok maddeli çalışmalar yapıyor. Çalışma bittiğinde Cumhurbaşkanımıza arz edilecek." diyen Yılmaz, şunları söyledi:

"Makro politikamız açısından tüketimin daha uygun artış düzeyine gelmesi ve iç tasarrufların artması gerekiyor. Gerek kamuda gerek özel kesimde daha fazla tasarruf ve tasarrufları da daha üretken alanlara kanallı etmek için çalışacağız. Bir taraftan tasarrufu bir taraftan da verimliliği hedefliyoruz. Yeni çalışmamızın şöyle bir boyutu da var. O da izleme ve denetim. Kamuda tasarruf genelgeleri geçmişte de vardı. Yeterince uygulanmadığına dair eleştiri var. Bunu da dikkate alarak, kurumların bu yasal ve idari düzenlemeler sonrasındaki uygulamalarını çok dikkatli bir şekilde izleyen, denetleyen bir mekanizmayı da eş zamanlı olarak devreye almayı planlıyoruz."

Yabancı sermaye girişi

Cumhurbaşkanı Yardımcısı Yılmaz, Türkiye'ye yabancı sermaye girişinin ne durumda olduğuna ilişkin soru üzerine, yerel seçimlerin ardından ülkeye yabancı sermaye girişinin başladığını dile getirdi.

Türkiye'den 2022'de yabancı kaynaklı 13,2 milyar dolar para çıkışı, 2023'te ise ülkeye 8,3 milyar dolar yabancı kaynaklı para girişi olduğuna dikkati çeken Yılmaz, şu ifadeleri kullandı:

"Uygulanan programın ve siyasi güvenin etkisini bu rakamlardan net bir şekilde görüyoruz. Seçim öncesi bir spekülasyon havası oluşturuldu seçimden hemen sonra normale döndük. Bu spekülasyonların gerçekten hiçbir temeli yoktu. Türkiye ekonomisine zarar vermeyi öngören birtakım çevrelerin sistematik çalışmaları oldu. 22 Mart'tan sonra 1,2 milyar lira sadece hisse senedi piyasasına girişi görüyoruz. Ocak-Şubat döneminde net portföy girişi 5,5 milyar dolar. Bunun daha da artmasını bekliyoruz. Türkiye izlediği politikalarla ve güven ortamıyla bu dönemden de en güçlü şekilde yararlanan ülkelerden biri olacaktır."

Cevdet Yılmaz, doğrudan yatırım için çok sayıda şirketin Türkiye'deki yatırım fırsatlarını araştırdığını ancak bu yatırımların gerçekleşmesinin zaman alacağını vurguladı.

İsrail'e yönelik ihracat kısıtlaması

Türkiye'nin İsrail'e yönelik ihracat kısıtlamasının bölgede hangi gelişmelere sebep olabileceği sorulan Yılmaz, Gazze'de bütün dünyanın gözleri önünde insanlığın katledildiğini söyledi.

Yılmaz, Türkiye'nin ilk anından bu yana Filistin'in yanında olduğunu vurgulayarak, şunları söyledi:

"İsrail ile askeri malzemeler ve savaş malzemelerin ticareti hiçbir zaman yapılmadı. O coğrafyada 7 milyon Yahudi kökenli nüfus 8 milyondan fazla Müslüman Filistinli nüfus var. Oradaki ticaret aynı zamanda oradaki Filistinlilerle de ticaret. Büyük oranda da özel sektör odaklı yürüyen bir ticaret. Filistinli kardeşlerimize de bir miktar olumsuz etkisi olacağını da bilerek ticaret kısıtlamaları söz konusu oldu. Niye yaptık bunu? İsrail Türkiye'nin havadan yardımına engel oldu. Bizden başka bunu yapan ülke yok. Maalesef bütün bunlara rağmen içeride büyük bir yalan ve iftira kampanyası da yürütüldü. Türkiye olarak kararlı bir şekilde, kim ne derse desin, hangi yalan, iftira kampanyası düzenlenirse düzenlesin Filistinli kardeşlerimizin yanındayız. Beklentimiz, bir an önce kesintisiz ve yeterli insani yardım olsun. Bu kısıtlamaları da ona bağladık. Kesintisiz insani yardım ve ateşkes oluncaya kadar bunu yapacağız."

Kalkınma Yolu Projesi

Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın Irak'a gerçekleştirdiği ziyaretin iki ülke ticari ilişkilerine yansımalarının nasıl olacağı sorulan Yılmaz, Irak ile çok boyutlu bir ilişkiye sahip olduklarını dile getirdi.

Güvenlik, terörle mücadele ve enerjinin yanında, iki ülke ticaretinin çok önemli olduğuna dikkati çeken Yılmaz, ziyaretin en kritik gündeminin Kalkınma Yolu olduğunu ifade etti.

Yılmaz, Kalkınma Yolu'nun işbirliği için önemine dikkati çekerek, şunları kaydetti:

"Çatışmalar, kavgalar, etnik bölünmeler, mezhebi çatışmalar... Bunların hiç kimseye faydası yok. Yapmamız gereken daha fazla işbirliği, hem güvenlikte hem de ekonomide. Bunu yaptığımız zaman bölgesel olarak çok daha farklı bir noktaya gideceğimize inanıyorum. Bugün Gazze, Suriye'de, Irak'ta yaşananlar olumsuz ama ben uzun vadede hiç umutsuz değilim. Türkiye'nin büyük katkısıyla, Cumhurbaşkanımızın liderliğiyle, Türkiye Yüzyılı'nın bölgesel etkilerini hep birlikte göreceğimize inanıyorum."

Cumhurbaşkanı Yardımcısı Yılmaz, geçtiğimiz günlerde Ankara'da Kazakistan Başbakanı Oljas Bektenov'u misafir ettiğini, Romanya'ya bir ziyaret gerçekleştirdiğini, gelecek dönemde soydaş ülkeler ve diğer ülkelerle daha fazla ticaret ve yatırımın yapıldığının görüleceğini sözlerine ekledi.

Konut ve taşıt kredisini artık kullanan yok

Yüksek faiz ve kısıtlamalar, hem taşıt hem de konutta kredileri durma noktasına getirdi. Taşıt kredilerinde stok, yılın başına göre yüzde 6 oranında azalış kaydetti.

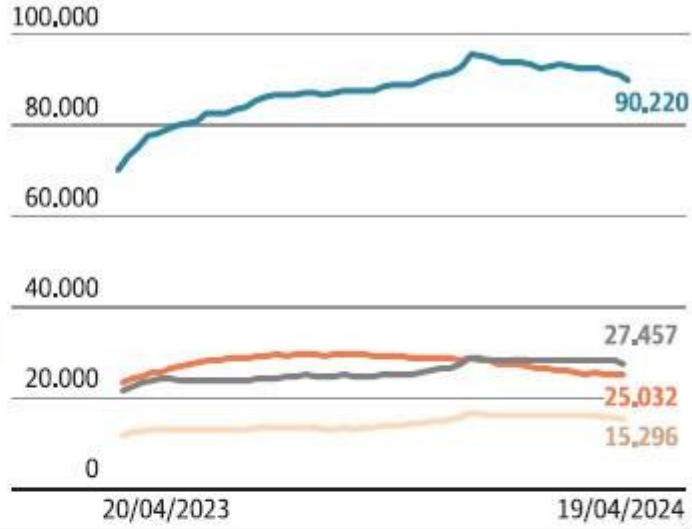

Şebnem TURHAN

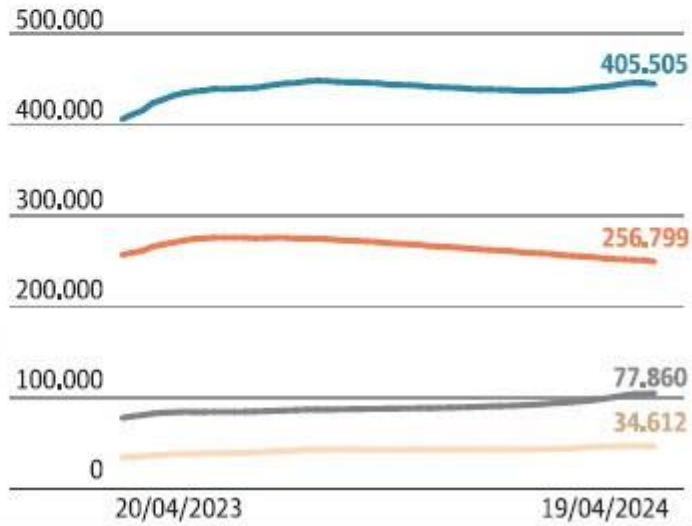
Yükselen faizler ve kısıtlamalar taşıt ve konut kredisini durma noktasına getirdi. BDDK verilerine göre konut kredileri sektörde yılsonuna göre sadece yüzde 1,3 artarken, kamuda yüzde 5 geriledi. Taşıt kredileri ise yüzde 5,8 azalırken sektör genelinde en yüksek düşüş yine kamu bankalarında.

Merkez Bankası ve yeni ekonomi yönetimiyle birlikte değişen enflasyonla mücadele politikaları yüksek faizler, krediler üzerinde makroihtiyati önlemler getirdi. Politikaların sonucunda tüm kredi türlerinde faizler yükseldi. Son dönemde oldukça yüksek seyreden taşıt ve konut kredi faizi sonrasında bankacılık sektöründe kredi kullandırımı durma noktasına geldi. Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu haftalık verilerine göre 19 Nisan itibariyle konut kredileri sektörde yılsonuna göre sadece yüzde 1,3 artarken, konut kredilerinin en büyük kullandırıcısı olan kamu mevduat bankalarında yüzde 5 geriledi. Taşıt kredileri ise tüm sektörde yılsonuna göre yüzde 3,6 düştü, kamu mevduat bankalarındaki kayıp yüzde 11,9 ile başı çekti. 19 Nisan haftasında konut kredi faizi 0.84 puan artışla yüzde 44,94 olurken, taşıt kredi faizi ise 1 haftada 33.27 puan geriledi yüzde 23,76'ya indi. Bu düşüş talebe yansımadı.

Bankacılık sektöründe taşıt kredilerinin seyri (milyon TL)

Bankacılık sektöründe konut kredilerinin seyri (milyon TL)

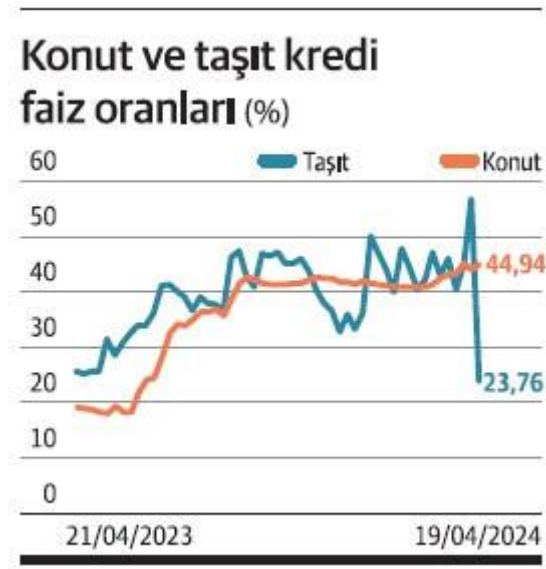

Taşıt kredilerinde aylık büyüme sınırı var

Merkez Bankası'nın politika faizinde hazirandan bu yana 41.5 puanlık artış yaptı ve yüzde 8,5'ten yüzde 50'ye çıkardı. Bu artırımlar tüm kredi faizlerinde yükseliş getirdi. Aynı zamanda Merkez Bankası makroihtiyati önlemler kapsamında taşıt kredilerinde bankalara yüzde 2 büyüme sınırı getirildi. Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu (BDDK) da geçen ay elektrikli araçlara yönelik kredi limit ve vadelerine yeni sınırlar getirdi, yüksek fiyatlı araçlar için kullanılan kredilerin vadesi kısaldı. Ancak ne Merkez Bankası'nın ne de BDDK'nın konut kredilerine ilişkin bir düzenlemesi ise bulunmuyor. Konut kredi faizi geçen yıl sonunda 3.44 puan artışla yüzde 44,94 seviyesinde iken taşıt kredisi faizi ise geçen yıl sonuna göre 9.55 puanlık düşüşle yüzde 23,76 seviyesinde bulunuyor.

Yılsonuna göre sektörde artış 5.93 milyar lira

Tüm bunlar konut ve taşıt kredisini talebini olumsuz etkiledi. BDDK'nın haftalık verilerine göre sektörde konut kredisi hacmi 438 milyar 351 milyon lira seviyesinde bulunuyordu. Ocak ve şubat aylarında gerileyen hacim martta hafif kıpırdandı ve 19 Nisan itibariyle 444 milyar 281 milyon liraya yükseldi. Ancak bu oldukça sınırlı yüzde 1,3 yani 5.93 milyar liralık bir yükselişe işaret ediyor. Kaba bir hespla İstanbul'da sıradan bir daire fiyatı kadar artış yaşandı konut kredisi hacminde.

Kamu mevduat bankalarında yüzde 4,9'luk kayıp

Kamu mevduat bankaları konut kredilerinde yüzde 56,1'lik paya sahip. En çok konut kredisi bakiyesi kamu mevduat bankalarında bulunuyor. Kamu mevduat bankalarında yılsonunda 262 milyar 114 milyon lira olan konut kredisi hacmi 19 Nisan'da 249 milyar 222 milyon liraya geriledi. Bu yüzde 4,9'luk yani 12.9 milyar liralık kayıp yaşandığını gösteriyor. Konut kredi hacminin yüzde 23,6'sını oluşturan yerli özel mevduat bankalarında geçen yıl sonuna göre konut kredisinde büyüme 14.1 milyar lira, yüzde 10,6'sını oluşturan yabancı mevduat bankalarında ise 3.9 milyar liralık artış yaşandı. Yerli özel mevduat bankalarının konut kredisi bakiyesi 104 milyar 940 milyon lira, yabancı mevduat bankalarında ise 47 milyar 6 milyon lira seviyesinde bulunuyor.

Sıfır faizli Togg kredisi faizi düşürdü

Taşıt kredisi ise kamu, yerli ve yabancı mevduat bankalarına daha homojen yayılmış durumda. 19 Nisan itibariyle sektörün genelinde taşıt kredisi hacmi 90 milyar 220 milyon lira seviyesinde iken geçen yılsonunda bu rakam 95 milyar 807 milyon lira idi. Yani 5.59 milyar liralık, yüzde 5,83'lük kayıp var. Taşıt kredilerinin yüzde 27,74'üne sahip olan kamu mevduat bankalarında taşıt kredisi hacmi 19 Nisan itibariyle 25 milyar 32 milyon lira. Bu geçen yılsonuna göre yüzde 11,9'luk kayba işaret ediyor, yani 3.38 milyar lira eksildi. Yerli özel mevduat bankaları toplam taşıt kredisi hacminin yüzde 30,43'üne sahip. Yerli özel mevduat bankalarında geçen yılsonuna göre yüzde

3,62'lik kayıp hesaplanıyor. Toplam taşıt kredilerinin yüzde 16,95'ini oluşturan yabancı özel bankaların taşıt kredilerinde yılsonuna göre daralması da yüzde 7,06 seviyesinde bulunuyor. Taşıt kredisinde faiz 19 Nisan haftasında tam 33.27 puan düşüşle yüzde 23,76'ya geriledi. Sektör kaynakları düşüşün nedeninin 800 bin liraya kadar sıfır faizli Togg kredisi kullandırımı olduğunu bu kredinin bile çok az verildiğini vurguladı.

TOPLAM KREDİ BÜYÜMESİNDE HAFİF İVME KAYBI VAR

Merkez Bankası verilerine göre bankacılık sektöründe 13 haftalık yıllıklandırılmış kur etkisinden arındırılmış toplam kredi büyümesi yüzde 34,68 seviyesinde. Bir önceki haftaya göre 0.75 puanlık bir düşüş yaşandı. Tüketici kredilerinde ise bankacılık sektöründe kredi büyümesi ivmelendi. 19 Nisan haftasında bir önceki haftaya göre 5.63 puanlık artışla yüzde 31,93'e çıktı. Ticari kredilerde daralma var. 19 Nisan haftasında bir önceki haftaya göre 0.26 puanlık düşüşle 13 haftalık yıllıklandırılmış kur etkisinden arındırılmış ticari kredi büyümesi yüzde 27,27'ye geriledi. Yine Merkez Bankası verilerine göre 19 Nisan haftasında ihtiyaç kredi faizleri yüzde 81,54'e gerilerken ki bu bir önceki haftaya göre 1.52 puanlık düşüşe işaret ediyor, ticari kredi faizi de yüzde 66,24'e yükseldi. Ticari kredi faizi 0,35 puan artış gösterdi.

Petrolde kriz için çanlar çalıyor. Fiyatlar Türkiye'yi de kasıp kavuracak

Küresel piyasalarda petrol ve doğal gaz keşiflerinde önemli bir düşüş yaşandı. Önceki yıla kıyasla yüzde 50'den fazla azalarak, toplamda 5 milyar varil petrol eş değerine geriledi.

Gaz İhraç Eden Ülkeler Forumu'nun (GECF) 2024'e ilişkin yıllık doğal gaz raporu, küresel ölçekte gaz ve petrol keşiflerinde önemli değişikliklerin yaşandığını ortaya koydu. Geçen yıl toplam 5 milyar varil petrol eş değeri gaz ve petrol keşfedilirken, bu keşiflerin yüzde 40'ı doğal gaz, yüzde 60'ı ise petrol olarak belirlendi.

Ancak, geçen yılın keşif rakamları, önceki yıla göre önemli bir düşüş gösterdi. 2022'deki 10,5 milyar varil petrol eş değerindeki keşiflere kıyasla, geçen yıl bu rakam yüzde 52,3 gerileyerek rekor bir düşüş yaşandı. GECF'e göre, bu düşüş, arama maliyetlerindeki ciddi artışa neden oldu.

Özellikle doğal gaz arama maliyeti, bir varil petrol eş değeri için 2022'de 2,6 dolar iken, geçen yıl 5,3 dolara yükseldi. Petrolde ise aynı dönemde maliyet, 3,5 dolardan 8,8 dolara çıktı. Raporda, bu durumun, bazı önemli açık deniz arama kuyularında elde edilen hayal kırıklığı yaratan sonuçlardan kaynaklandığı belirtildi.

Geçen yılın keşiflerinin yüzde 74'ünü açık deniz keşifleri oluştururken, bu oranın önceki yıl yüzde 87 olduğu kaydedildi. Bu durum, küresel arama faaliyetlerindeki ek zorlukları ve artan maliyetleri gösteriyor.

Bölgesel olarak incelendiğinde, Asya-Pasifik bölgesi, Endonezya ve Malezya açıklarındaki aramalarla 2023'te en yüksek paya sahip oldu. Bunun yanı sıra Latin Amerika, Avrupa ve Afrika ile Orta Doğu da önemli keşiflere ev sahipliği yaptı.

Ülke bazında ise Endonezya açıklarındaki Larayan ve Geng North sahalarındaki gaz keşifleri, geçen yılın en önemli doğal gaz keşifleri olarak kaydedildi. Petrolde ise Guyana açıklarındaki Lancetfish ve Fangtooth sahalarında yapılan keşifler ile Türkiye'nin Şehit Aybüke Yalçın kuyusundaki kara keşfi öne çıktı.

Petrolde yaşanan krizin küresel piyasayı etkilemesi beklenirken, Türkiye'de de bu yükselişten etkilenme bekleniyor. Halihazırda yüksek benzin, gaz ve dizel yakıt fiyatlarının önümüzdeki günlerde daha da zamlanması bekleniyor.

‘Merkez sağ’ iddiasına veda

1980 öncesi ülkücü hareketin etkin isimlerinden Dervişoğlu, İYİ Parti’nin yeni Genel Başkanı oldu. Dervişoğlu çizgisinin galip gelmesi, merkez sağ olma iddiasıyla yola çıkan partinin daha da daralacağını gösteriyor.

Fotoğraf: İYİ Parti

Haber Merkezi

31 Mart yerel seçimlerine "hür ve müstakil girme" kararı alan ve umduğu sonucu alamayan İYİ Parti’nin tarihi kurultayının yankıları sürüyor. İYİ Parti Genel Başkanı Meral Akşener’in aday olmadığı olağanüstü kurultayda Grup Başkanvekili Müsavat Dervişoğlu’nun, Grup Başkanı Koray Aydın, Genel Başkan Yardımcısı Tolga Akalın ve Günay Kodaz’a karşı galip gelmesinin ardından gözler İYİ Parti’nin önümüzdeki süreçte izleyeceği politikaya çevrildi.

Dervişoğlu, kongrede yaptığı konuşmada “Sizlere yalvarıyorum, Allah rızası için diyorum, bana bir fırsat tanıyın, Türkiye’nin meydanlarında Tayyip Erdoğan’la hesaplaşmak istiyorum. Bana o gücü verin, o desteği verin, benden esirgemeyin” ifadelerini kullandı. Erdoğan’la hesaplaşma vurgusu, Dervişoğlu başkanlığındaki İYİ Parti’nin Cumhur İttifakı’na bir miktar mesafe koyacağı şeklinde yorumlarına neden oldu. Kongre öncesi Akşener’in politikalarına karşı çıkmayan Dervişoğlu, Genel Başkan’ın desteğini aldığını ifade etmişti. Kongreye aynı zamanda Akşener’in desteklediği isim olarak katılan Dervişoğlu, partide Akşener’in 28 Mayıs sonrası U Dönüşü yaptığı sağ merkez parti çizgisine uzak bir isim. Akşener’in partiyi çekmeye çalıştığı yeni dönemki milliyetçi çizginin uygulayıcısı olmaya aday olan Dervişoğlu, 1980 öncesi ülkücü hareketin etkin isimlerinden.

MÜSAVAT DERVİŞOĞLU KİMDİR?

Müsavat Dervişoğlu, aslen Ordu Fatsalı. 1978'de Fatsa Ülkücü Gençlik Derneği Başkanlığı yaptı. Dervişoğlu'nun adı Devrimci Belediye Başkanı Fikri Sönmez ve yönetimini hedef alan "Nokta" operasyonlarında görev almış maskeli grup içerisinde anılıyor.

1987-1989 arasında Ülkü Ocakları Genel Başkanlığı yaptı. 1989 yılında dönemin Milliyetçi Çalışma Partisi (MÇP) Genel Başkanı Alparslan Türkeş tarafından MÇP Genel Merkezi'nde görevlendirildi. Ardından yine Türkeş'in talimatıyla MHP İzmir teşkilatında görevlendirildi.

Kutlu Savaş tarafından hazırlanan Susurluk Raporunda Mehmet Eymür ile bağlantısı olduğu belirtilen Kocaeli suç örgütü lideri Hadi Özcan, TBMM Susurluk Komisyonuna verdiği ifadede Müsavat Dervişoğlu'nun Eski MİT Kontrterör Dairesi Başkanı Mehmet Eymür'ün adamı olduğunu öne sürmüştü.

2000-2011 arası MHP İzmir İl Başkanlığı yaptı. 2009 yerel seçimlerinde MHP İzmir belediye başkanı adayı oldu. 2009 yılında DTP Genel Başkanı Ahmet Türk'ün İzmir ziyareti sırasında, Türk'ü karşılayan DTP konvoyu iki ayrı noktada bir grup ülkücünün saldırısına uğramıştı. Grup daha sonra Müsavat Dervişoğlu'nun talimatıyla durmuştu. 2011 genel seçiminde milletvekili adayı oldu. 2012'de MHP Genel Başkanlığına aday oldu ancak kazanamadı. 2017 yılında referandumun ardından MHP'den istifa etti ve daha sonra İYİP'e geçti. 2018-2019 yılları arasında İYİP mahalli idarelerden sorumlu genel başkan yardımcısı oldu. Partisinin İzmir milletvekili ve Grup başkanvekili olarak görev yaptı.

“Gel, dövize gel” diyen çığırtkanlar, neredesiniz?

Alaattin AKTAŞ

29 Nisan 2024 Pazartesi

Bir ay önce bugünler... Yerel seçimlere birkaç gün kalmış. Seçim sonrasına ilişkin tahminler havada uçuşuyor. En çok merak edilen de dövizin seçimden sonra nasıl bir seyir izleyeceği...

Ne tahminler var, ne tahminler! Aslında bunların çoğuna tahmin demek de pek doğru sayılmaz ya... Adeta uydur uydur söyle!

Altı doldurulan; doğru, yanlış ya da eksik de olsa bir gerekçeye dayandırılan tüm tahminlere elbette herkesin saygısı var.

Ama hiçbir gerekçeye dayandırılmadan ya da dayandırılıyorsa bile o gerekçe açıklanmadan, izah edilmeden ortaya bir sayı atıp onun gerçekleşeceğini savunmak... Hele hele kurun o düzeye mutlaka çıkması gerektiğini ileri sürmek...

Hani artış!

Dövizin yerel seçimden sonra çok hızlı bir tırmanış göstereceğini ileri sürenlerin temel dayanağı geçen yıl mayıstaki seçimlerin ardından yaşanan eğilimdi. Dolar geçen yıl haziranda tam yüzde 27.1 artış göstermişti. Bu yıl da aynısı niye olmasındı ki! Bu hesabı yapanlar mart sonunda 32 liranın biraz üstünde olan doları yüzde 27 büyütüyor ve 40-41 lira dolayında bir dolar kurunu ulaşıyordu.

Onların hesabına göre dolar bugünlerde 40-41 lira olmalıydı.

Hesap böylesine basitti! Öyle uzun uzadıya hesap yapmanın alemi yoktu ki! Başlıyorlardı bol keseden tahmin yapmaya:

“Dolar seçim geride kalınca en geç bir ay içinde en az 40 lira olacak. Herkes hesabını kitabını ona göre yapsın!”

Kimsenin sırtında yumurta küfesi yoktu.

Hele hele iktisatçı geçinen birileri çıkıp aldıkları eğitimin boş olduğunu ya da başka hesaplarla hareket ettiklerini ortaya koyacak biçimde ve daha da kötüsü vatandaşı yanıltarak döviz alınması gerektiğini söylüyor ve yazabiliyordu.

Yüzde 27.1'den yüzde 0.6'ya...

Doların geçen yıl haziranda yüzde 27.1 arttığını belirttim. Bu yıl için temel ölçü de buydu. Ama bu oranı dayanak alarak tahmin yapanlar öyle böyle yanılmadı!

Bu tahminleri yapanlar “**Çok fena yanıldık**” diye bir öz eleştiri yapıyor mu bilmem, yaptıklarını pek da sanmam ama bu tahminleri ciddiye alıp yola çıkan ve karar verenler fena halde zarara uğradı.

Nisan ayını tamamladık sayılır ve seçimin üstünden bir ay geçti. Dolardaki artış yalnızca ama yalnızca yüzde 0.6 düzeyinde kaldı.

Geçen ayın sonunda 32.26 olan dolar 32.45'e çıktı. Artışa bakar mısınız, yalnızca 19 kuruş. Dolar nisanda bir ara 32 liranın bile altına indi.

Dolar, geçen yıl seçimleri izleyen haziran ayında ise 20.31'den 25.82'ye çıkmış ve tam 5 lira 51 kuruş artmıştı.

5 lira 51 kuruş artıştan 19 kuruş artışa...

Yüzde 27.1 artıştan yüzde 0.6 artışa...

Amaç TL'ye reel değer kazandırmak

Doğru bir politikadır ya değildir, sürdürülebilir ya da sürdürülemez; bunlar bir yana bu yıl enflasyonla mücadelede kullanılacak araçlardan biri Türk parasının reel olarak değerlendirilmesi.

Bu görüşe Merkez Bankası kim bilir kaç raporunda ve açıklamasında yer verdi.

Maliye Bakanı Mehmet Şimşek bunu kaç kez dile getirdi.

Yine söylüyorum; bu politikanın doğru olup olmadığı ya da sürdürülebilirliği ayrı bir konu.

Ama bu yıl izlenecek politika bu.

Bu yılın enflasyon tahmini yüzde 36, hadi bilemediniz üst sınır olan yüzde 42.

“TL bu yıl reel olarak değerlendirilecek” diyen Merkez Bankası bu oranların üstünde bir kur artışına izin verir mi?

Bu görüşteki Merkez Bankası doların yalnızca nisan ayında yüzde 27 artmasına göz yumar mı, yumar mıydı?

“Dolar seçimden sonra 40 olacak, 50 olacak” demek ne kadar kolay!

Vatandaşa fütursuzca döviz almaları öğüdünde bulunmak ne kolay!

Bu yazdıklarımdan kimse yatırım tavsiyesinde bulunduğum ve **“Döviz almayın”** dediğim gibi bir anlam çıkarmasın. Ben verileri söylenen ve politika haline getirilen görüşle birleştirip fotoğrafı ortaya koyuyorum.

Ben kimseye **“Şunu alın, bunu almayın, paranızı şuraya yatırın”** diyecek kadar bilgi sahibi de değilim, sorumsuz da değilim. Yatırım tavsiyesi mi almak istiyorsunuz, çok yetkin kurum ve kişiler var. En iyisi ezbere konuşanlardan uzak durmak.

Seçimler öncesindeki durum

Dövizde bu yıl geçen yılki gibi bir artış olmayabileceğinin tek göstergesi TL'ye reel değer kazandırma politikası da değildi. Bir gösterge de seçimlerden önceki dönemde yaşanan artışların çok farklı olmasıydı. Bu konuyu bu köşede 12 Şubat'ta tüm verileri ortaya koyarak yazmıştım. Döviz, geçen yılki seçimler öncesinde çok baskı altına alınmıştı. Bu yıl ise yine döviz üstünde baskı vardı ama bu geçen yılki ölçüde değildi. Yay, bu yıl çok daha az gerilmişti ve TL'yi reel olarak değerlendirme politikasıyla birleşince o yayda boşalma olmadı.

Döviz tahmini yapmak falcılık gibi

Türkiye'de kur tahmini yapmak, Türk parasının değeri, bir başka ifadeyle döviz kuru ekonominin gereklerine göre oluşmadığı için adeta falcılık sayılır.

Bir paranın diğer paralar karşısında ne kadar değer kaybedeceği ya da kazanacağını öngörmenin çeşitli bilimsel yolları var. Ama bu yollar Türkiye'de hiç mi hiç işe yaramıyor.

Örneğin Eylül 2021'de faiz indirimine başlanmasının ekonomik bir yönü var mıydı, tabii ki yoktu. Dolayısıyla o dönemde yaşanan kur artışını tahmin etmek mümkün müydü, tabii ki değildi. Çünkü kararı siyasetçi verdi.

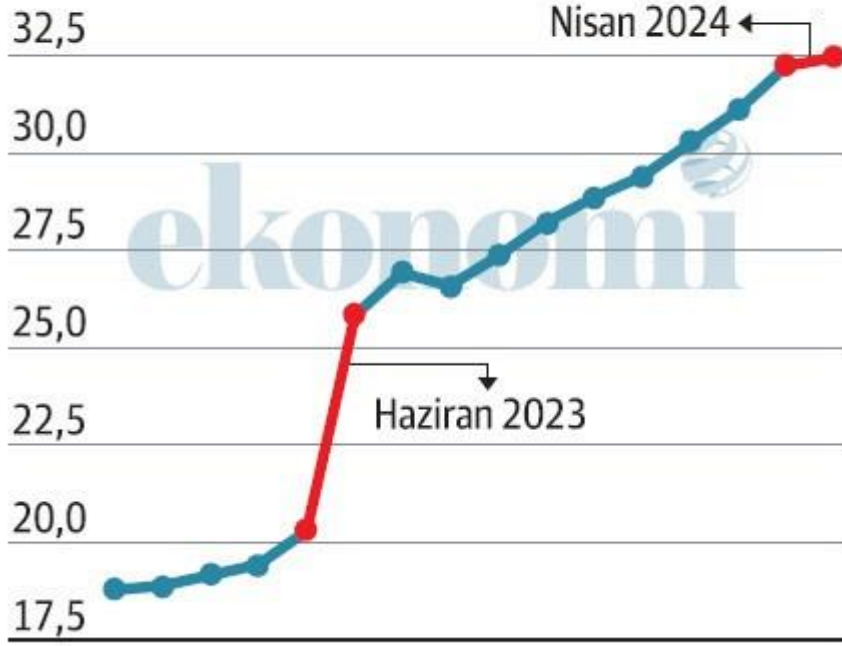
Ya da 20 Aralık 2021 Pazartesi gündüz saatlerinde herkes dövizde hücum eder ve dolar 18 lirayı aşarak rekor kırarken, ertesi gün doların 11-12 liraya düşeceğini kim bilebilirdi? Tabii ki o akşam olacakları bilenler dışında hiç kimse. 20 Aralık akşamı KKM'nin ilanı ve piyasaya yoğun bir müdahale başlamasıyla dolar ertesi gün 11-12 liralara iniyordu ve bu durum ekonomik değil, tabii ki siyasi bir kararın sonucuydu.

Dolayısıyla dövizde ekonomik gerçekler göz önünde bulundurularak gidişatın hangi düzeye doğru olduğu az çok söylenebilir ama **“Geçmişte şu olmuştu, demek ki**

şimdi de benzeri yaşanır” türü bir yaklaşımla, hele hele öyle tarih de vererek bir tahmin yapılamaz.

Dolar-ay sonu

(Ocak 2023-Nisan 2024)

Yapışkan enflasyon, yoldan çıkıyor

Şeref OĞUZ

29 Nisan 2024 Pazartesi

Son vaka, Sosyal Güvenlik Kurumu'nda yaşanıyor. Emekli maaşı alabilmek için eşinden boşananların sayısındaki artıştan yola çıkan kurum; boşandığı eşiyle yaşamaya devam eden 2 bin 418 kişi belirledi. Yetmedi; sigortalının vefat etmesi durumunda çocukların aldığı ölüm aylığına dair hileler raporlandı.

Pos makinesi kullanmak yerine, IBAN üzerinden ödeme, başka bir "vergiden kaçınma" yöntemi... Kaçırma da diyebiliriz ancak Maliye duruma uyanana dek, yasalar içinde kalıp "vergi ödemekten kaçınma" şeklinde tecelli ediyor. Paranın izini süren Maliye şimdi bu kaçak göçeklerin peşine düştü.

ENDEKSTİR İNER DE ÇIKAR DA...

Enflasyonu yapışkan hale getiren, zihnimizde yer etmesi ve bir kıymık gibi kafamıza yerleşmesi... Fiyatların daha da artacağı beklentisi yüzünden herkes, her kesim, enflasyon külfetini bir başkasına devretme gayretinde... Oysa endeks, antienflasyonist politikalarla, 18-24 ay içinde gerileyebilir.

Fakat geriye 2 tortu bırakır; 1-hayat pahalılığı ve 2-ahlak yoksunluğu... Enflasyon, fiyat artış hızıdır ve sıfır dahi olsa, marul 50 liralık fiyatını devam ettirecektir. Yine de sıfır olmasa da tek haneye inebilir fakat giden ahlakın geri gelmesi için aylar yıllar değil, nesiller gerekecektir. En büyük yıkımımız budur.

İKİ SORU İKİ CEVAP / Yoldan çıkmaya dair...

Yasalar işe yaramıyor mu?

Bir yere kadar yarıyor. Ancak sorun şu ki yasaların yaptırımları olmayınca, yoldan çıkanları cezalandırmadığımız için etkisini yitiriyor. Türkiye şu anda "uyulmayan kurallar cehennemi" durumunda. Eğer toplumda yasalar çalışmaz ve adalet çürümüşse, kuraldan geçilmez olur.

Peki, çözüm nedir?

Çözüm, öncelikle bataklığı kurutmaktır. Sivrisinekler daima olacaktır bataklık kurutulmadığı sürede... Bataklık ise enflasyonun bizzat kendisidir. Her ne kadar bataklığı kurutma söylemleri ortaklığı kaplamış olsa da doludizgin harcamalar, israflarla enflasyon ahlaksızlığını bizzat kamu üretiyordur.

not

BELEDİYELERDE SAÇ TIRAŞI ZAMANI GELMEDİ Mİ?

Şu sıralar belediye binalarının duvarları, “devralınan borçlar listesi” ile dolu... Kimi milyonlarca kimi de milyarlarca borç yükü devralmış. Hele ki bazı borçlar, kaybedeceğini anlayan eski yönetimlerin, giderayak kendi yakınlarına, gizli ortaklığı olan şirketlere ve yandaşlarına verdiği ihalelerden...

Misal İstanbul’un en yoksul ilçelerinden Sancaktepe’nin belediye makam odalarının 6 bin metrekare (6 dönüm) inşası ve tefrişatı için 810 milyon lira müteahhit borcu oluşmuş. 8 başkan yardımcısı ve başkan odalarındaki şatafat, Bakanlar Kurulu’nda, Beştepe’de veya Büyükşehir binasında yok. Önerim odur ki belediyelerin yeni yönetimi, duvarına astığı borçları yeniden yapılandırsın. Ödemesin diyemiyorum zira gerekli veya gereksiz de olsa hizmet alınmış. Fakat ortalama 5 katı fiyatlandırma ile müteahhit üzerinden cepleri doldurulmuş, altındaki arabaları yenilenmiş, evlenmiş, barklanmışlar. Saç tıraşı dediğim, bu borçların yeniden yapılandırılmasıdır. Alacaklı müteahhitlerle masaya oturulur, alınan hizmetin gerçek piyasa değeri o günkü fiyatlardan hesaplanır ve belediyenin ödeyeceği fatura, adaletli, hakkaniyetli hale getirilir. Bu da yaklaşık olarak 5’te birinin ödemesine denk gelecektir. Bu sayede gidenlerin yedikleri yemeklerin, bindikleri otoların, oturdukları villaların faturası, bizlerin sırtına yüklenmemiş olur. Tasarruftan söz ediyorsak, gerçek tasarruf, hırsızlara ödeme yapmamaktır.

Memur sayısı/maaşının işçiye oranını, MB kadar konuşsak, enflasyon düşerdi (2)

Ferit Barış PARLAK

29 Nisan 2024 Pazartesi

Önceki yazıda memur sayısı/ücreti ile işçi sayısı/ücretini karşılaştırmıştım...

Kamu personeli sayısı/giderlerindeki artışın bütçe dengesine ve çalışma hayatına verdiği zararı anlatmaya çalışmıştım...

Konuyu ekonominin temel sorunlarından biri olarak nitelemiştim ama hafta sonu gelen maillerle, konunun Türk ekonomisinin en temel sorunu olduğunu anladım...

Kamuda tasarruf istiyorsak...

İktisat bilimine göre üç yol var:

- 1 - İsrafı önleyeceğiz...
- 2 - Çalışanların verimliliğini artıracğız...
- 3 - Yatırımları/personel alımını ihtiyaç önceliğine göre, etki analiziyle yapacağız...

Kamu harcamalarında örneğimiz kamu personeliydi...

Kamu personelinde de örneğimiz “performans değerlendirme” olsun...

Personel/iş performans değerlendirmesi/analizi etkin yapılmayınca/yapılamayınca neler oluyor?

29.04.24

Önce, 1 kişinin yapabildiği/yapabileceği 2 iş için, ayrı ayrı 2 iş tarifi yapılıyor...

İkinci tarife göre de 1 personel alınıyor...

Yeni alınan personel, zorlanmadan yarım saatte yapabileceği işi 1-2 haftaya yayınca, (etki analizi yapmayı da bilmediğimizden) personel sayısının eksik olduğu kanaatine varılıyor...

Ek personel alınıyor...

(Dahası var... Sıklıkla yönetici değişiyor... Bu değişimin getirisi, "mevcut personelin" müşavir kadrosuna alınması oluyor... Ve yeni personel geliyor...)

Sonuç mu?

1 kişinin 1 günde yapabileceği 2 iş için, (ayrı binalarda, ayrı idari personelle...) 20'şer kişilik kadro kuruluyor...

VELHASIL

Verimlilik: Sağlanan faydayı/katma değeri maksimum seviyeye çıkarmaktır...

Bir işin fayda/katma değer yaratmadığı nereden anlaşılır? En basit örnek: Pandemi... Milyonlarca kamu personeli, aylarca işe gitmemesine rağmen, bir aksaklık yaşanmadı...

Ama...

Bir buğday/mısır veya domates/soğan üreticisini veya sanayide bir torna ustasını düşünün...

1 gün uzak kalsın arazisinden/ fabrikasından, bakın ne oluyor?!

Yoksa o da sürme/ekme/gübreleme/ilaçlama için ayrı birimler, sulama için ayrı birim, hasat/pazarlama/muhasebe/taşıma için ayrı birimler kurmayı mı tercih ediyor!

Yaptığı işe göre kazancı/olanakları bir kamu personelinin onda biri kadar olamasa da:

9 günlük tatilde de, cumartesi/pazar da yalnız kendine değil, (haberi olmasa da) toplumun/ekonominin faydasına hizmet ediyor...

Her 100 TL verginin 60 lirası KDV ve ÖTV'den

Naki BAKIR

29 Nisan 2024 Pazartesi

Lokanta ve kafelerde tüketilen ürünlerin KDV oranının yükseltilmesine ilişkin son düzenlemenin yankıları sürerken, Maliye'nin yılın ilk çeyreğinde tahsil ettiği her 100 liralık verginin 60 lirası KDV ve ÖTV'den geldi. Aynı nitelikteki diğer kalemlerle birlikte toplam "dolaylı" vergi tahsilatının pastadaki payı yüzde 76,3'e ulaştı.

İlk çeyrek bütçe gerçekleştirmelerine göre, bu dönemde tüm ekonomik faaliyetler dolayısıyla 2 trilyon 369,6 milyar liralık vergi tahakkuk ederken, bunun yüzde 56,7'si oranında 1 trilyon 344 milyar liralık tahsilat gerçekleştirildi. Vergi tahsilatında geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 113 oranında bir artış yaşandı. Üç aylık dönemde, gelir ve kurum karı elde eden mükellefler, veraset yoluyla servet edinenler, araç sahipleri ve değerli konutu olanlardan alınan "doğrudan" nitelikteki vergilerdeki tahsilat 318 milyar lira olurken; başta KDV ve ÖTV olmak üzere yurttaşların tüketiminden alınan ve nihai tüketicinin fiyatın içinde ödediği "dolaylı" vergilerden sağlanan gelirler ise 1 trilyon 25,5 milyar liraya ulaştı. Geçen yılın aynı dönemine göre doğrudan vergilerde yüzde 113,3, dolaylı vergilerde yüzde 115,4 artış yaşandı.

Yüzde 60'ı iki kalemden

Hazine ve Maliye Bakanlığı'nın açıkladığı verilere göre ocakmart döneminde, en yaygın dolaylı vergi kalemi olan "dahilde" KDV'de tahsilat, geçen yılın eş dönemine göre yüzde 215,6'lık rekor artışla 221,9 milyar liraya ulaştı. İthalden alınan KDV'deki üç aylık tahsilat da yüzde 80,3 artışla 303,1 milyar lira oldu. Böylece dahilde üretilmiş ve ithal ürünlerin tüketiminden alınan toplam KDV, 525 milyar lira ile tek başına toplam vergi gelirinin yüzde 39'unu oluşturdu. Çeşitli ürünlerden alınan Özel Tüketim Vergisi'ndeki (ÖTV) tahsilat da geçen yılın eş dönemine göre yüzde 109,3 artışla 283,2 milyar liraya ulaştı. Böylece başlıca dolaylı vergiler olan KDV ve ÖTV'den üç ayda elde edilen toplam gelir 808,1 milyar liraya ulaşarak, vergi pastasının yüzde 60,1'ini oluşturdu.

Sıfır taşıt satışlarından 104,4 milyar ÖTV

Yılın ilk üç ayında sıfır otomobil ve diğer motorlu taşıt satın alanlardan 104,4 milyar liralık ÖTV tahsil edildi. Motorlu taşıt satışlarından sağlanan ÖTV geliri geçen yılın eş

Vergi gelirleri (Ocak-mart; Milyon TL)			
	2023	2024	Değ. %
DOĞRUDAN VERGİLER	149.095,7	318.022,9	113,3
Gelir Vergisi	117.173,2	257.505,4	119,8
Kurumlar Vergisi	15.264,6	28.290,8	85,3
Mülkiyet Üzerinden Alınan	16.657,9	32.226,8	93,5
- Veraset ve İntikal Vergisi	665,7	938,6	41,0
- Motorlu Taşıtlar Vergisi	15.950,1	31.231,9	95,8
- Değerli Konut Vergisi	42,1	56,3	33,6
DOLAYLI VERGİLER	476.181,5	1.025.463,2	115,4
Dahilde Alınan KDV	70.308,7	221.917,9	215,6
Özel Tüketim Vergisi	135.274,6	283.152,7	109,3
- Petrol ve Doğalgaz Ürünleri	18.595,3	80.078,9	330,6
- Motorlu Taşıtlar	61.811,1	104.397,6	68,9
- Alkollü İçkiler	11.117,5	17.810,0	60,2
- Tütün Mamulleri	30.932,1	57.709,8	86,6
- Kolalı Gazozlar	1.399,4	1.869,7	33,6
- Dayanıklı Tüketim vd.	11.419,5	21.287,0	86,4
BSMV	22.228,7	65.478,4	194,6
Şans Oyunları Vergisi	4.121,6	10.301,8	149,9
Özel İletişim Vergisi	3.155,3	5.918,8	87,6
Dijital Hizmet Vergisi	1.677,4	3.834,0	128,6
Konaklama Vergisi	262,1	886,8	238,4
Dış ticaretten alınan vergiler	193.062,1	351.131,0	81,9
- Gümrük Vergileri	24.384,6	47.134,5	93,3
- İthalde Alınan KDV	168.051,2	303.057,1	80,3
- Diğer Dış Ticaret Gelirleri	626,3	939,5	50,0
Damga Vergisi	17.571,4	32.519,0	85,1
Harçlar	28.519,8	50.322,7	76,4
BYS VERGİLER	5.758,3	473,8	-91,8
TOPLAM VERGİ GELİRİ	631.035,6	1.343.959,9	113,0
Dolaylı vergi oranı (%)	75,5	76,3	

dönemine göre yüzde 68,9 oranında bir artış kaydederken, son bir yılda fiyatları aşırı yükselmiş olan benzin, motorin gibi petrol ürünleri ile doğal gaz tüketiminden alınan ÖTV'deki tahsilat yüzde 330,6'lık rekor artışla 80,1 milyar liraya ulaştı. Sigara vd. tütün ürünleri tüketenler üç ayda 57,7 milyar, alkollü içki tüketenler 17,8 milyar, kolalı gazoz tüketenler 1,9 milyar, dayanıklı tüketim malları ve diğer ürünleri satın alanlar da toplamda 21,3 milyar lira ÖTV ödedi.

Doğrudan vergilerde üç aylık tahsilat
Dolaylı vergi

niteliğindeki diğer kalemlerde üç aylık tahsilat da Banka ve Sigortacılık Vergisi'nde (BSMV) 65,5 milyar, çeşitli resmî belgelerden alınan harçlarda 50,3 milyar, ithal ürünlerin fiyatına binen ve nihai tüketiciye yansıyan Gümrük Vergisi'nde 47,1 milyar liraya ulaştı. Yine aynı nitelikteki Damga Vergisi'nde 32,5 milyar, Şans Oyunları Vergisi'nde 10,3 milyar, Özel İletişim Vergisi'nde 5,9 milyar, Dijital Hizmet Vergisi'nde 3,8 milyar, Konaklama Vergisi'nde de 886,8 milyon TL tahsilat gerçekleşti. Gelir, kar ve mülkiyet (servet) üzerinden alınan ve toplam pastadaki payı yüzde 23,7'de kalan "doğrudan" vergiler içinde en fazla tahsilat, mart ayının beyan dönemi olmasının da etkisiyle Gelir Vergisi'nde gerçekleşti. Üç aylık Gelir Vergisi tahsilatı, geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 119,8'lik bir artışla 257,5 milyar liraya ulaştı. Şirket karları üzerinden alınan Kurumlar Vergisi tahsilatı ise geçen yılın eş dönemine göre yüzde 85,3'lük bir artışla 28,3 milyar lira oldu.

Diğer doğrudan vergiler arasında yer alan ve sahip olunan otomobil ve diğer taşıtlara ödenen Motorlu Taşıtlar Vergisinde üç aylık tahsilat yüzde 95,8 artışla 31,2 milyar

olurken aynı dönemde, Veraset ve İntikal Vergisi'nde yüzde 41 artışla 938,6 milyon ve Değerli Konut Vergisi'nden yüzde 33,6'lık bir artışla 56,3 milyon liralık tahsilat gerçekleşti.

Yeni KDV düzenlemesi

KDV oranı, gıda maddelerinde fiyatı üzerinden yüzde 1, temel ihtiyaç ürünlerinde yüzde 8 ve diğerlerinde yüzde 18 olarak uygulanırken, geçen yıl temmuz ayında çıkarılan ek bütçe kapsamında, yüzde 8'lik orana tabi bazı ürünlerde KDV oranı yüzde 10'a; yüzde 18'lik orana tabi bazı ürünlerde ise yüzde 20'ye yükseltilmişti. Ancak lokanta, kafe ve pastanelerde satılan işlenmiş gıda ürünlerine yüzde 10 yerine temel gıda gibi yüzde 1 KDV uygulandığı, bunun da vergi kaçağına yol açtığı saptandı.

Bunun üzerine Hazine ve Maliye Bakanlığı'nca hazırlanan ve geçen hafta Resmî Gazete'de yayımlanan tebliğ uyarınca 1 Mayıs'tan itibaren, lokanta, kafe, pastane gibi işletmeler kendilerinin hazırlayıp sundukları yiyecek ve içecekler ile dışarıdan temin edilerek buralarda sattıkları ürünler için yüzde 10 oranında KDV hesaplayacak. Alkollü içeceklerde KDV oranı da yüzde 18 yerine yüzde 20 olarak uygulanacak. Ekonomi çevrelerinde, "kanunla yapılması gereken değişikliğin tebliğle yapılması" yanında, aynı ürüne farklı KDV uygulamasının uygulamada soruna yol açabileceği yönünde eleştiriler gelirken, ekonomi yönetimi, lokantaların hizmetlerini, et, su, meyve suyu gibi gıda malzemesi satışı göstererek yüzde 10 yerine yüzde 1 KDV ile faturalandırarak vergi kaçırmasının önüne geçilmesinin amaçlandığını bildirdi.

Doğrudan-dolaylı vergi farkı

Kişi veya şirketlerin geliri, kazancı veya mülkü üzerinden alınan vergi türüne "doğrudan vergi" ya da "dolaysız vergi" adı veriliyor. Gelir ve kazanç üzerinden alınanları Kurumlar Vergisi ve Gelir Vergisi; mülkiyet üzerinden alınanları ise Emlak Vergisi, Motorlu Taşıtlar Vergisi, Veraset ve İntikal Vergisi oluşturuyor. Bir hizmet kullanımı veya malın satışı üzerinden belirlenmiş oranlarla alınan vergi türüne ise "dolaylı vergi" deniliyor. Dolaylı vergiler, herhangi bir gelire veya kazanca dayalı olmaksızın tüketim işlemleri üzerinden alınıyor.

Dolaylı vergiler herkese eşit olarak uygulanıyor, vergiyi ödeyenler gelir düzeyi, sosyal statüsü gibi özelliklerine göre ayrı düzenlemeye tabi tutulmuyor. Bu vergilerde satıcı vergiyi tüketiciden toplayarak devlete aktarıyor. Doğrudan vergilerde mükellef belli bir dönemde elde ettiği gelir veya kar üzerinden hesaplanan vergiyi esas olarak beyana dayalı olarak sonradan öderken, tüketimden alınan dolaylı vergiler, satın alınan mal ya da hizmetin tutarına ekleniyor ve tüketici tarafından fiyatın içinde ödeniyor. Devlet, vergi gelirinin büyük bölümünü dolaylı vergilerden elde ediyor. Kamunun ek kaynak ihtiyacı olduğu durumlarda en kolay ve hızlı tahsilat imkânı dolayısıyla öncelikle dolaylı vergilerde artırıma gidiliyor. Ancak gelir düzeyine bakılmaksızın herkesten eşit oranda alınan dolaylı vergi oranının yükselmesi, vergide adaletsizliğe yol açtığı gerekçesiyle eleştiriliyor.

Abdulkadir Selvi

Erdoğan, Özel ve Dervişoğlu'ndan beklentiler

2023 Cumhurbaşkanlığı seçimi ve yerel seçimler siyasette taşları yerinden oynattı.

İki seçim iki yeni siyasi aktör ortaya çıkardı.

İki seçim yeni bir siyaset düzeni kurdu.

2023 genel seçimlerinden sonra Kemal Kılıçdaroğlu gitti. Yerel seçimler de Meral Akşener'i tasfiye etti.

Yeni siyaset düzeni muhalefet cephesinde kuruldu.

EGE SİYASETİ

CHP yenilendi, Özgür Özel'le seçimlere girdi. Tarihi bir başarı elde etti. Yerel seçimlerde ağır bir hezimet yaşayan İYİ Parti ise yoluna Müsavat Dervişoğlu ile devam etme kararı aldı. Böylece uzun bir aradan sonra Ege bölgesi siyasete iki genel başkan kazandırdı. Özgür Özel Manisalı, Müsavat Dervişoğlu İzmirli.

İktidar kanadında ise Cumhurbaşkanı Erdoğan ve MHP Lideri Bahçeli açısından yeni bir durum yok. Cumhur İttifakı yoluna devam ediyor.

KUCAKLAYICIYDI

Müsavat Dervişoğlu'nu MHP'de genel başkan adayı olduğu kongrede tanıdım. 120 oy almış, kongreyi kazanamamıştı. Ama çok güzel bir konuşma yaparak çekilmesini bilmişti. O günden beri izlerim. İYİ Parti kongresini kazandıktan sonra yaptığı konuşma da kucaklayıcıydı.

İYİ PARTİ NE OLACAK

İYİ Parti bu dönem varlık ya da yokluk mücadelesi verecek. Müsavat Dervişoğlu'nun en önemli görevi partiyi birlik ve bütünlük içinde tutmak olacak.

Meclis'te 38 milletvekili ile temsil edilen İYİ Parti'nin önemli bir gücü var. Yeni anayasa süreci başta olmak üzere kritik konularda anahtar rolünü oynayabilir. Milletvekili geleceğine bakar eğer İYİ Parti'de geleceğe dair bir umut göremezse arayışa geçer. Parti dağılır. O nedenle Müsavat Dervişoğlu'nun hata yapma lüksü yoktur.

AKŞENER'İN VEDASI

Meral Akşener tarihi bir fırsat yakalamıştı ama siyasi hataları nedeniyle bunu değerlendiremedi. Şimdi uzun uzun Akşener'in yanlışlarını yazacak değilim. Çünkü aktif siyasetteyken eleştirmiştım. Aktif siyasette olduğu zaman yere göğe sığdıramayıp, siyasete veda etikten sonra arkasından tekme vuranlardan olmam.

BABACAN VE DAVUTOĞLU NE YAPACAK

Akşener birçok şeyi yanlış yaptı ama giderken bir siyaset dersi verdi. Yerel seçimlerden önce seçimi kaybederse bedelini ödeyeceğini açıklamıştı. Sözünün gereğini yerine getirdi. Meral Akşener'in ilkeli tavrı Ali Babacan'a, Ahmet Davutoğlu'na örnek olmalı.

AKŞENER GERİ DÖNER Mİ

Meral Akşener, Kılıçdaroğlu'na göre daha şanslı. Çünkü İYİ Parti'nin başında kendisine yakın bir isim var. Bundan sonraki süreci Müsavat Dervişoğlu'nun performansı belirleyecek ama "Hatıran yeter" şarkısıyla uğurlanan Meral Akşener, bir süre sonra "Ne olur geri dön" şarkıları eşliğinden İYİ Parti'ye döner mi? Neden olmasın?

YENİ SİYASET DÜZENİ

Cumhur İttifakı ortakları olarak Erdoğan ve Bahçeli yeni dönemin en güçlü siyasi aktörleri olmaya devam edecekler. Ama muhalefet cephesi iki yeni siyasi aktör kazandı. Siyasi denklem yeniden kuruluyor. Yeni dönem siyasetinde Özgür Özel ile Müsavat Dervişoğlu'nun Cumhurbaşkanı Erdoğan'la ilişkileri belirleyici olacak.

ÇATIŞMACI SİYASET KAYBETTİ

Kılıçdaroğlu ve Meral Akşener'in şahsında çatışmacı siyaset kaybetti. Özgür Özel ile Müsavat Dervişoğlu yeni bir siyaset tarzı ortaya koymak durumundalar. Özgür Özel bu aşamada kendine bir yol açtı. Yeri gelince müzakereci, yeri gelince mücadeleci olacak bir siyaset tarzı belirledi. Cumhurbaşkanı Erdoğan da uzatılan eli havada bırakmadı. İlk adım Meclis resepsiyonunda atıldı. Bu hafta ikinci

adım atılacak. Eğer oradan bir sonuç çıkarsa diyalog siyaseti devam eder, ama bir hayal kırıklığı yaşanırsa o zaman çatışmacı siyasete yeniden dönülür.

MANSUR YAVAŞ VE İMAMOĞLU MEMNUN MU

Seçimlerden önce CHP’de tek lider adayı olarak Ekrem İmamoğlu ön plana çıkmıştı. Seçim başarısı bu denkleme Özgür Özel ile Mansur Yavaş’ın da dahil olmasını sağladı. Seçimlerden sonra Özgür Özel kendi siyaset tarzını oluşturarak bir adım öne geçti. Ekrem İmamoğlu ve Mansur Yavaş şimdilik izlemeler. Cumhurbaşkanı Erdoğan’la görüşme Özgür Özel’in olumlu kazanımlar elde etmesini sağlarsa, bir süre daha sütne gerisinde kalacakları anlaşılıyor. Ama Özgür Özel’in ayağı tökezlediği anda seslerini çıkarmaya hazırlanıyorlar. Uygun bir zamanı ve uygun konjonktürü bekliyorlar.

AK PARTİ NE YAPACAK

Muhalefet kendini yeniliyor. Her değişim toplumdaki olumlu not alıyor. CHP değişimin yararını seçimlerde gördü. Meral Akşener ise sandıktan çıkan mesajın gereğini yerine getirdi. Peki AK Parti ne yapacak?

Bundan sonraki süreci Cumhurbaşkanı Erdoğan’ın yapacağı hamleler belirleyecek. Çünkü millet sandıkta verdiği mesajın alındığını görmek istiyor.

DEĞİŞİM YAPILACAK MI

- 1- Erdoğan seçimlerden sonra söylediği gibi Kabine’de ve partideki değişimi gerçekleştirecek mi?
- 2- Millet ekonomik sıkıntı içinde yaşarken devlet yönetimindeki gösteriş, debdebe, çakarlı araba saltanatı ve israfa karşı tedbir alınacak mı?
- 3- AK Parti yeniden siyaset üretmeye başlayacak mı? Siyasetteki üstenci dil ve kibir terk edilip, onun yerini tevazu alacak mı?

KÜRT SEÇMENE MESAJ

4- 2024 seçimlerinde Kürt seçmene yönelik hiçbir mesaj verilmedi. Oysa AK Parti’nin en avantajlı olduğu nokta burasıydı. Kürt seçmeni kazanmaya dönük bir politika oluşturulacak mı? PKK ve DEM Parti ile mücadele ama Kürt seçmeni kazanmaya dönük bir politika seti oluşturulacak mı?

BÜYÜKŞEHİRLERDEN KOPUYOR

5- 2017 Anayasa referandumundan bu yana AK Parti 2018 genel seçimlerinde, 2019 yerel seçimlerinde, 2023 genel seçimleri ve 2024 yerel seçimlerinde İstanbul, Ankara ve İzmir’de birinci parti olamıyor. AK Parti, büyükşehirlerden kopuyor. Gençlerden kopuyor. Bunda ekonomik sıkıntı kadar genel politikadaki uygulamaların da payı

çok büyük. Bu konuda bir strateji oluşturulacak mı? Yeni bir siyaset dili geliştirilecek mi?

YENİDEN REFAH'A YAKLAŞIM

6- Fatih Erbakan, yerel seçimlerde Cumhurbaşkanı Erdoğan'a, Gazze üzerinden atılabilecek en büyük iftiralari attı. Her türlü eleştiriyi hak ediyor. Ama AK Parti'nin bir Milli Görüş ve Erbakan politikası vardı. Merhum Erbakan'ı hiç eleştirmede, Milli Görüş'e saygılı davrandı. Böylece Saadet Partisi'nin varlığına rağmen tabanda milli görüşün oylarını almayı başardı. Yeniden Refah Partisi tabanına yönelik bir politika belirlenecek mi? Kucaklayıcı bir dil kullanılacak mı?

DERVİŞOĞLU İLE GÖRÜŞECEK Mİ

Bu hafta gözler Erdoğan'ın değişiklik yapıp yapmayacağı noktasında ve Özgür Özel-Erdoğan görüşmesinin üzerinde olacak. Bence Cumhurbaşkanı Erdoğan, Müsavat Dervişoğlu ile de bir görüşme yapsa yararlı olur.